

Asia: VN/10364/2022

Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus; työryhmän mietintö

1. Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus

Pidättekö ehdotusta kannatettavana?

Työryhmä esittää, että sosiaaliturvaetuslajien vaikutusta ulosmitattavuuteen vähennettäisiin siten, että ulosmittauskiellosta säädettäisiin vain niiden etuuksien osalta, jotka myönnetään eläke- tai sosiaalilainsäädännön nojalla määrättyyn tarkoitukseen. Muiden etuuksien ulosmitattavuus määräytyisi ainoastaan sillä perusteella, ylittääkö etuuden määrä suojaosuuden määrän. Muutos yksinkertaistaisi sosiaaliturvaetuuksien ulosmittausta ja parantaisi ulosottovelallisten yhdenvertaista kohtelua. Lisäksi työryhmä ehdottaa ulosmittauksen laskentasääntöjen uudistamista kokonaisuutena työryhmän hahmotteleman mallin mukaisesti. Ehdotettujen laskentasääntöjen yksityiskohdat on tarkoitus tarkentaa hankkeen seuraavassa vaiheessa tehtävän vaikutusarvioinnin pohjalta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa mietinnön tavoitteista yleisellä tasolla menemättä tarkemmin yksityiskohtiin seuraavaa;

Ulosoton piirissä oli ulosottolaitoksen ilmoittaman mukaan vuoden 2022 aikana 570 000 eri velallista, joista yrityksiä 9 prosenttia ja yksityishenkilöitä 91 prosenttia (518 700).

<https://www.ulosottolaitos.fi/fi/index/ulosottolaitos/ajankohtaista/verkkouutiset/jatiedotteet/2023/ulosotonasia-javelallismaaratlahesennallaan-perintatulosparantui.html>

Tilastokeskuksen ilmoittaman mukaan vuoden 2022 lopussa ulosottovelallisia oli 291 158, joista samalla 91 prosenttiosuudella laskettuna yksityishenkilöitä 264 950

<https://www.stat.fi/julkaisu/cl84i24qp080l0bw0s0tjml5y>

Viime eduskuntavaaleissa oli Tilastokeskuksen mukaan oli 4 277 487 Suomessa asuvaa äänioikeutettua, joista ulosoton kanssa vuonna 2022 tekemisiin joutuneita täysi-ikäisiä

yksityishenkilöitä edellä mainitun mukaan 12,12 prosenttia.
<https://www.stat.fi/julkaisu/cl8mvt1xt143o0cvzel1m7esx>,

Näin ollen mukaan lukien ulosottovelallisten elatuksen varassa olevat henkilöt on kyse hyvin suuresta väestön osasta, joiden toimeentuloon mietinnössä suunnitelluilla muutoksilla on vaikutusta. Esitettyjen muutosten vaikutuksia on syytä selvittää ja arvioida erilaisissa tilanteissa olevien velallisten ja perheiden tilanteeseen perusteellisesti ennen niiden toteuttamista, jottei minkään velallisryhmän asema heikkene tai vaikeudu nykyisestään. Vaikka sääntelyn yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen on sinällään hyvä tavoite, se ei kuitenkaan saa olla itseisarvo, jos siitä aiheutuu kohtuuttomia seurauksia ulosottovelallisille ja vaikeuttavat entisestään heikoimmassa asemassa olevien ihmisten toimeentuloa; esimerkiksi pienituloiset palkansaajat, erityistilanteestaan johtuen erilaisia erityistukia tarvitsevat, vähävaraiset lapsiperheet, pientä eläkettä saavat eläkeläiset. On tärkeämpää, että järjestelmä on oikeudenmukainen ja kohtuullinen kuin se, että järjestelmä on yksinkertainen.

Katri Väänänen

kuluttaja-asiamies

pääjohtajan sijaisena

Juha Jokinen

johtava asiantuntija

Millaisia vaikutuksia ehdotuksen toteuttamisella nähdäksenne olisi?

-

Millaisia kustannuksia ehdotuksen toteuttamisesta aiheutuisi (mm. tietojärjestelmäkustannukset)?

-

Mahdolliset muut kommentit ehdotuksesta?

-

2. Tulojen ulosmittausjärjestelmä

Pidättekö ehdotusta kannatettavana?

-

Millaisia vaikutuksia uudistuksen toteuttamisella nähdäksenne olisi?

-

Millaisia kustannuksia uudistuksen toteuttamisesta aiheutuisi (mm. tietojärjestelmäkustannukset)?

-

Muut mahdolliset kommentit ehdotetuista laskentasäännöistä ja ulosmittausjärjestelmän uudistamisesta?

-

Kumpaa vaihtoehtoa pidätte lähtökohtaisesti parempana? Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

Voimassa olevan ulosottokaaren mukaan velallisen suojaosuus on suurempi, jos hänellä on elatuksen varassa puoliso, oma lapsi tai puolison lapsi. Työryhmän näkemyksen mukaan olisi perusteltua harkita, tulisiko velallisen elatuksen varassa olevina jatkossa ottaa huomioon ainoastaan lapset eli poistaa mahdollisuus puolison huomioon ottamiseen. Miten arvioitte ehdotusta?

-

Työryhmä on esittänyt kaksi vaihtoehtoista tapaa elatuksen varassa olevien huomioon ottamiseksi. Kumpaa vaihtoehtoa pidätte parempana? (Vaihtoehtoja arvioitu mietinnössä s. 57–59). Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

Kumpaa vaihtoehtoa pidätte parempana? Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

3. Muut mietintöä koskevat huomiot

Kirjoittakaa muut mahdolliset huomionne alla olevaan kenttään

-

Jokinen Juha
Kilpailu- ja kuluttajavirasto